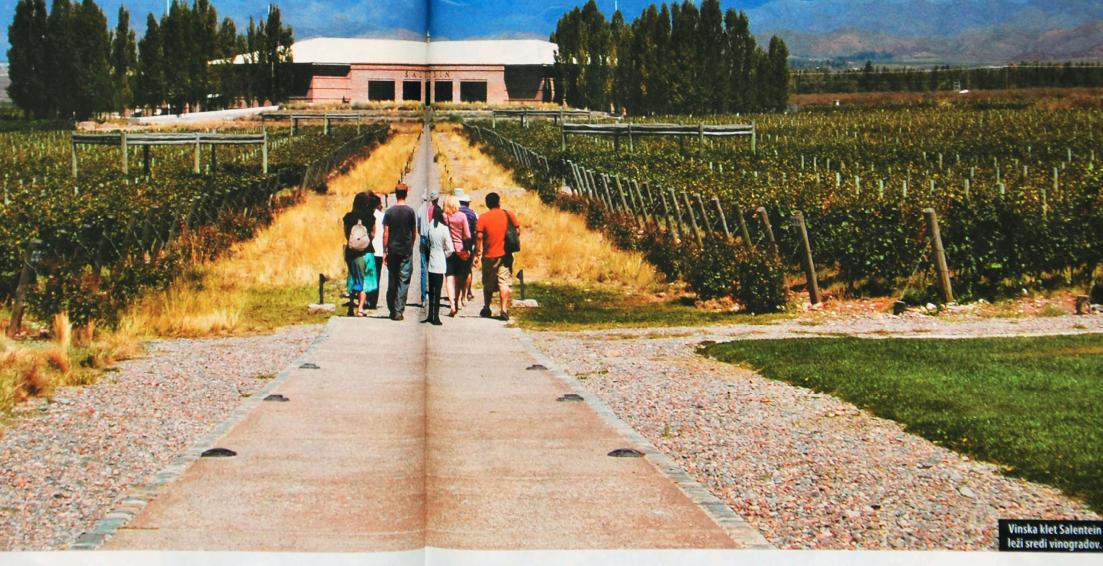

MENDOZA

Magično gledališče kamna in vina

Tekst in foto: Gal Kušar

Ko pri nas koledarska zima zapušča kraje, v Argentini nastopi čas za trgovcev. Na južni polobli so letni časi pač obrnjeni, tam jeseni, konec februarja, grozdje dozori. Že na avtocesti proti Mendozi sem zaduhal sladkoben vonj po alkoholnem vretju. Prehitevali smo številne tovornjake, ki so vozili tropine v destilarno, da iz njih skuhajo alkohol. Mošt pa je bil že varno spravljen v hrastovih sodih po vinskih kleteh.

Vinska klet Salentein leži sredi vinogradov.

5. AVGUST 2013

Gojenje vinske trte v pečenji pokrajini Cuyo, ki leži pod mogočno gorsko verigo Andov.

225-litrski hrastovi sodi, v katerih zri vino.

Gospa Čvetka in gospod Božidar Bajuk nazdravljata z malbecom.

Nizozemski vodnik pri degustaciji vin v kleti Salentein.

Gledališče na prostem Frank Romero Day sprejme 40.000 obiskovalcev.

Sommeliérka Amaranta iz vinoteka na Av. de Mayo, Buenos Aires, proučuje vino.

Mesto Mendoza leži pod vznjožem Andov, mogočne gorske verige, ki se je tu nagubala do vrtoglavih višin dobljih 6.000 metrov! Vrhovi, med njimi Aconcagua, s 6.962 metri najvišji vrh obeh Amerik, so pokriti s snegom in večnim ledom. Ko se tali, napajajo potoke in reke, ki se s strimbi, granitnih pobočij stekajo v Cuyo, sušno, peščeno ravnino, poraseljo z bodicasto grmovnicu harizo (jarila) in ostro travo (cordadera). Cuyo obsega pretečo Mendoze, ki je včasih imela vrednost, ki je bila več kot 100 milijonov evrov, nato pa se je izgubila zaradi povečanega priseljencev. Indijanci Huarpes so že pred prehodom Špance razvili popolne tehnike namakanja, ki omogočajo pridelavo sadja in zelenjave v tej sušni pokrajini z manj kot 200 mm letnih padavin. Domačini radi povprašujeta, da je Mendoza v bistvu oaza v puščavi. Vse, kar je zelenjava, od dreses, parkov do vinogradov in sadovnikov, je posledica skrbnega in premislejnega sistema gospodarjenja z vodo. Tudi v mestu obcestni kanali, katere se na prvi pogled zdijo, da so namenjeni odvodnjevanju meteorov, služijo namakanju obcestnih drev. Vsača toliko komunalna dela pripelje vodo s cisternami, napolnjenimi jarki in tako zadržuje vodo. Med prijetno vožnjo proti Tunuyánu smo najprej ugotovili, da se lev vrh na obzorju imenuje Tupungatito, desni pa Tupungato. Nato mi je gospod Božidar Bajuk, Slovec, ki v Mendozi živi že več kot 60 let, razložil, da so leta 2001, ko je Argentina prisila s vše emo nalogih gospodarskih kris, Argentinci začeli na veliko prodajati vinograde. Vinograde, ki so jih zasadili nihjivo dedje, evropski priseljeni iz Italije ali Francije. Očejeti se kot otroci, ki pomagali staršem in so v družinskih vinogradih redno delali, zato so se gojili primeren do družinske dediščine. Vnukom pa vinogradni nasi pomenili nič več, razen vih lažko zasluzenega denarja ob prodaji. Zemlja in vinogradi so bili v času zadnjih

gospodarske krize zelo poceni, kupovali pa so jih Francozi, Španci, Nizozemci, Avstralci, Američani in Britanci.

Zaljubljeni v Mendozo

Lastnik 2.000 ha velikega posestva Salentein, ki leži v Valle de Uco, 150 km južno iz Mendoze, je Nizozemec. Tudi če niste ljubiteljina, vina, vinarstva, kleti in kapela vredni obiski že samo zaradi fantastične arhitekture, ki sta jo s svojimi sedeževi zaznamovali arhitekti Elmer Börner in Mario Yanzić. Po preprostih monumentalnih linijah, naravnemu prečenju plenljivosti Huarpes, vodene monoprečenju in vodni dopolnjujejo grobost, ravno žalo in stolp. Na zavetju vodenega ogleda smo si ogledali kratko multivizijsko predstavitev. Začetniki vinarstva v Argentini so bili jezuitti, ki so pred 500 leti tu zasadili trto samorodnega, da bi lahko pridelovali mašno vino. Evropski priseljeni so v 19. stoletju prinesli boli plemenite sorte trte, na primer kabernet sauvignon in merlot. Klub temu so sedno večino argentinskega vineta popilli doma, pogosto z velikimi kolincimi sodavice, da so ublažili njegovo rezrost. Z novimi vinarskimi postopki pa se je tudi kakovost argentinskega vina izboljšala, z utreznimi marketinškimi pristopi je doseglo svetovno slavo in prepoznavnost. S prepoznavnostjo argentinskih vin pa se razvija tudi turizem. Vse več obiskovalcev obiskuje vinarne po Cuyo. Skoraj vsi so odprite za obiskovalce, katerim radi razkazijo klet, ponudijo možnost pokusit različne vina, spoznavanje kulinarike, organizirajo spredeho in kolesarske izlete. Odločili smo se za ogled vinske kleti, vodnik, mladenec iz Nizozemske, ki je pred dosegom dobre kleti v Mendozi, je poskal posestvo Salentein. «Na naših treh fridah (kmetijah) El Oeste, La Pampa in San Pablo, imamo 700 ha vinogradov na nadmorski višini med 1.050 in 1.550 m. Sušna puščavška klima je bila ugodna za pridelavo grozja, saj ni nevarnosti,

ki jesensko deževje uničilo zoreče grozde. Majhna zračna vlaga tudi omogoča nastanek plesni, gnilobe in drugih bolezni. Seveda pa moramo vedeti, vinskega makati s kapljicami vode, ki dosegajo z minerali bogat vodo iz ledentinskih potokov. Različne nadmorske višine, lega in vrsta tal ostvarjujejo gojenje različnih sort trti. Kabernet, kabernet sauvignon, merlot in malbec. V naših vinogradih prevladujejo trte z različnim grozdom, stare od dveh do 35 let. Pohvali se je tudi, da v času trgovate vse grozdje ročno obrejo. No, obrejo ga seveda slabno plačati sezonski delavci indijanskega rodu iz Bolivijskega Peruja. Vendar se v te manj privjetne podrobnosti seveda ni spuščal. Za stiskane mosta tudi ne uporabljajo mehaničnih stiskalnic, da bi ne storje direktno vplivale na okus vina.

Vino in glasba

Po zelenih pravnih stopnicah smo se spustili v spodnje nadstropje vinske kleti. Klet, bolj podobna antični panteonu kot vinskemu hramu, je bila primerno tematična in hladna, z začnanimi vonjem. Na sedanji je stal koncertni klapir, okoli osrednjega prostora pa so bili razpostavljeni sodi z zorečim vinom. Vino v zadnjem času namesto v ogromnih, več hektolitrih sodih negujejo v manjših hrastovih sodih po 225 litrov, ki jih uporabijo le nekaj sezona, nato pa jih zavržejo. V enem od obokanih prostorov, ki se zvezdasto širijo iz osrednjega prostora, so nam pripravili degustacijo njihovih vrhunskih vini: modergrape pinota, chardonnaya, sauvignona in malbeca. Kameniti, stekleničasti klapir, ki je včasih slavil pesciva. Vodnik je lastni ponosno predstavil malbec, to nababil slavno mendoško redče vino. «Primerja nadmorske višine, slušajoča tlo, včrati sončni dni in hladne noči zagotavljajo idealne razmere za pridelavo najkakovostenjega grozja sorte malbec. Zaradi močnega sonca in nizkih nočnih temperatur grozje lepo po-

Stane Grebenec si ogleduje pridelek v svojem vinogradu.

Zaradi posebne klime grozje počasi zori, razmerje med sladkjem in kislino pa je uravnoteženo.

Izkrivo telo vina

Dobro založena vinoteka

Harmonija jedi in pijače

mar buteljk malbeca

časi dozori, razmerje med sladkorjem in kislino pa je uravnovezeno. Vse to se pozna v našem vrhunskem vinu,« je dejal. Ob odhodu s posestva Salentein smo si ogledali še kapelico, zgrajeno iz ilovice.

INFO: Argentina

Argentina je država v Južni Ameriki med Andi in južnim Atlantikom. Na vzhodu meji na Urugvaj in Brazilijo, na severu na Paragvaj in Boliviijo ter na zahodu na Čile. Z 2.791.810 km² površine je druga največja država v Južni Ameriki in osma na svetu. Uradni jezik je španščina.

v preprostem podeželskem slogu. V notranjosti so klopi narejene iz lesa starih oljk. Kapelica je skromna, brez odvečnega okrasja in blišča. Zunanja vhodna stena je okrašena z bronastim reliefom, ki seveda prikazuje biblijski motiv svatove Kani Galilejske.

V pričakovanju zanosne predstave
V Mendoza smo se vrnili v pozni poleti, ko je bila v poldinskih urah, se malo odpočinil v hotelu, ki je odprt leta 1850, in predvsem v vremenu, ko je verjetno največji praznik trgatve na svetu. Tokrat sem imel tri sprejemljive možnosti: gospo Anri Gratal Hirschegger, njenega nevsta, gospo Cvetko Bajku, voznico, ki je bila Čvetkina svakinja Roxana. Počutje, da je pravici povedano si nisem dobro pred-

Goveja rebra in klobase, pripravljene za asado.

Goveja rebra in klobase,
pripravljene za asado.

Slastni kosi govejega mesa na asadu.

Kapela vinarne Salentein z biblijskим motivom svatbe v Kani Galilejski.

Slovenski dom v Mendo

Maša v dvorani slovenskega doma v Mendoz

godlo vremе. Vаšas niso imeli dejanja, da bi kobilis vstopnice, priedretev so spremljale s pobocij nad gledališčem ali po televiziјi. Lansko leto pa so nastopajoči z napovedjo pokobu nekaj ur pred začetkom zeleni izsliti višje honorarje, potem so nevezado žalili. Nosteplje mрkih obrazov in nezadovoljstva. Povedale mi jа, da je vsako leto priedretev nekatem zelo všeč, dragi pa jo končno. Vsa pa so se strinjale, da je vendma z Mendozо najpomenjenjši pranik.

Na koncu pa vse pravili gusterji, sa poški-

lo, da so voditelji priedretevi tudi njih po-pozdravili in jih vključili v priedretev. Ogrevalni program je pomenil Žrebačenje serštevkih vstopnic za različne gradi. Glavna je bila osebni avto.

Zaradi gneče smo auto pustili na parkirščiški, kjer Roxana ustoli gledališčem. Pes smo odšli proti gledališču, prošli franko Rezidenc. Prišli smo uro in pod pred zacetko. Tebole se bile vseča v teatru, kjer so se imenovali po vrtinah: kabaret, malbec, char donnay, tempranillo in bonarda, 40.000 objekcionalcev; je hitro napolnilo ogromno gledališče v naravnem amfiteatru pod Cerro de la Gloria. Še nekaj tisoč ljudi pa je, ker niso doblji vstopnice ali pa so bile zanje predrage, zasedlo poslopja nad gledališčem. Zanimivo je bilo, da se vse pravljajo z grobo.

Znameniti drevoredé platan v Mendo

Page 1